



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitvlvm IX. Aqua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

dote ei fuerit provifum ; & hinc tantò magis ad folverendam hanc liberaliorem effe debere Regiam , quantò fortiùs ex debito jam ad eam dotem obligetur.

SUMMARIUM.

1. Ecclefia fundanda, aut adificanda non est, vel faltem non est confecranda, nifi priùs de dote competente ipfi provideatur, aut velit ad eam obligari confecrans Epifcopus ; vel fit Ecclefia Mendicantium ; vel faltem in monafterio adificata.
2. Quando cenfeatur fufficiens dos Ecclefia assignata ?

Notandum primò. Ecclefiam fundandam aut adificandam non effe, nifi de dote competente illius priùs provideatur ; & fi hujus nulla in fundatione Ecclefia mentio habita fuit, confecrandam non effe, nifi dos ei competens assignetur, ad quam ex contractu obligetur, qui eam fundavit, aut hæredes illius ; ita ut ad eam teneatur Epifcopus, qui fine dote assignata eam confecravir, ex patrimonio fuo, vel etiam ex redditibus fuæ Ecclefia, fi fine gravi illius læfione hoc fieri poffit ; ficuti enim filia à patre indotata non collocatur, fic nec à fundatore, aut in defectum hujus confecrante, Ecclefia, quafi filia, fine dote relinquitur non debet ; ita ut contra fundatorem in tali cafu fundatæ & non dotatæ ab eo Ecclefia, competat conditio ex hoc Canone, coram iudice Ecclefiaftico tractanda ; nifi Ecclefia aut Mendicantium fit, aut in Monafterio Religioforum adificata, quæ fpeciali dote non indiget.

2. Notandum fecundò. Competentem dotem assignandam fundatæ Ecclefia tum fore, fi fufficiens ei pro luminibus, & alijs ad cultum divinum necessarijs, pro competente ac honefta fufentatione beneficiati, ac miniſtri, fi fit Ecclefia parochialis ; vel fi fit Ecclefia collegiata, pro numero & qualitate collegij inflituendi &c redditus assignentur ; & quamvis hospitalitatis jura, & ju-

ra Epifcopalia majores redditus requirentes in fundanda tamen & dotanda Ecclefia ad hæc non attenditur, cum ab his excufentur beneficiati, nifi pinguior fortuna arrideat, uti docent *Hofienfis, Panormis, cum Aar. & alij.*

CAPITVLVM IX.

Aqua.

PARAPHRASIS.

Quòd in Provincia Bracharenfi ea confuetudo vigeret, ut aqua quidem per Epifcopum benedicta, per fimplices tamen Sacerdotes Ecclefia violatæ reconciliaretur, refcivit Pontifex Gregorius IX. Hanc proinde confuetudinem, quam paratè potiùs corruptelam dicendam (cum Epifcopi non fit, ea quæ funt Ordinis Epifcopalis, fimplici Sacerdoti committere) improbans Pontifex, refcribit Epifcopo Aftoricenfi, poffe quidem eum alij Epifcopo reconciliationem talem committere, per aquam ab Epifcopo benedictam, non tamen fimplici Sacerdoti : toleratorum tamen fe mifericorditer, quod ex mandato Epifcopi per fimplices Sacerdotes circa reconciliandas Ecclefias factum hæctenus fuerat.

SUMMARIUM.

1. Aqua, per cujus afperfonem reconciliatur violata Ecclefia, à quo benedici debeat ? & à quo reconciliatio fieri debeat Ecclefia confecrata ?
2. A quo, & quæ aqua reconciliatio fieri debeat, fi Ecclefia tantum fit benedicta, aut ad divinum cultum ab Epifcopo deputata, nondum tamen confecrata ?
3. Poffe nonnunquam reddi per Pontificem actum, qui ab initio & de fe invalidas fuit, validum, ab eo faltem tempore, quo fummus Pontifex confenfit.

Norandum primò. Aquam, qua Ecclesia violata, si consecrata fuit, reconcilietur, cum vino & cinere, ut vult *cap. 4. hoc tit.* ac sale, ut vult Rituale Romanum, benedictum esse debere ab Episcopo loci reconciliandi, vel ex eius commissione ab alio Episcopo, prout ex *hoc cap.* colligunt Authores; ubi etiam habetur, quòd reconciliatio talis Ecclesie fieri non possit per simplicem Sacerdotem, quamvis aqua ab Episcopo benedicta esset, sed fieri debeat à proprio Episcopo, vel ex huius commissione ab alio Episcopo; cum ea, quæ sunt Ordinis Episcopalis, ut ait Pontifex, qualis est reconciliatio Ecclesiarum, simplici Sacerdoti committi non possint ab Episcopo. Et quamvis summus Pontifex ex plenitudine suæ potestatis, quam habet circa res tales Ecclesiasticas, concedere possit facultatem simplici Sacerdoti, reconciliandi violatas tales Ecclesias, per aquam ab Episcopo benedictam, quam Gregorianam dicunt; & de facto Ordinum variorum Prælati hanc licentiam, siue hoc privilegium habeant, per aquam etiam à se benedictam, si duabus diæcis distet Episcopus, usus tamen huius privilegij iuxta verborum tenorem moderandus est.

Norandum secundò. Si Ecclesia tantum benedicta sit, vel autoritate Episcopi, ad divinum cultum, aut consecrationem deputata, ea tamen ante Consecrationem violetur, potest etiam simplex Sacerdos, aqua lustrali à se benedicta eam reconciliare, prout ex *cap. ult. hoc tit.* colligitur, ubi dicit Pontifex, Ecclesiam talem violatam protinus lavandam esse aquâ exorcizatâ, ne divinæ laudis organa suspendantur; expressus sine dubio, quòd per Episcopum hæc reconciliatio faciendâ sit, aut per aquam ab ipso benedictam, si necessarium hoc putasset in ceteri hæc Ecclesie nondum consecratæ reconciliatio: conveniens tamen est, ut Episcopo hæc violatio significetur prius, quam reconciliatio fiat à simplici Sacerdote. Videatur *Theol. Moral. L. 6. ca. 5. n. 12.*

Norandum tertio. Dicere Pontificem, quamvis praxis Bracharenis Ecclesie circa reconciliationes per simplices Sacerdotes ex commissione Episcopi factas, corruptelapotiùs dicenda sit, quam consuetudo (& consequenter hæc tales reconciliationes nullæ sint, tanquam à non habente potestatem factæ) toleraturum tamen se misericorditer, quod per simplices Sacerdotes ex commissione Episcopi (quæ nulla tamen fuit) circa has reconciliationes factum fuerit; non quidem, quòd factis talibus voluerit aliquam auctoritatem impendere, ut quod ab initio invalidum fuit, valeat, sed quòd ab eo tempore, quo indulgentiam talem concessit, valere inceperint hæc reconciliationes, ita ut nova per Episcopum faciendâ non esset reconciliatio, prout etiam *Glossa* notat *hic V. toleramus.*

CAPITULUM X.

Si Ecclesia.

PARAPHRASIS.

Cum Capit. hoc loquatur de modo Ecclesiam violatam reconciliandi, de quo superiore Cap. locuti sumus, nulla videtur necessaria ulterior illius expositio: innuit quidem, etiam violari Ecclesiam humani seminis effusione (si notoria sit scilicet & illicita) videri tamen possunt de hac violatione Theologi Morales.

CAPITULUM VNICVM

in Sexto.

Si Ecclesiam.

PARAPHRASIS.

Quòd violatâ Ecclesiâ violetur etiam cæmeterium illi contiguum (tanquam accessorium cum suo principali) ut fidelium nemo in eo sepeliri possit, antequam reconcilietur, in *hoc cap.* asserit Bonifacius Pontifex (de quo in *cap. 7. in antiquis*
Uuu b66